

İSPANYA ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET.....	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	14
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	16
EKLER:.....	19

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	İspanya Krallığı (Reino de España)
Nüfus	48,38 milyon (IMF-Ekim 2024 tahmini)
Dil	İspanyolca (resmi dil), Katalanca, Baskça, Galisyaca. Özerk yönetimlerde yerel dil, ikinci resmi dil olarak kabul edilebilmektedir.
Yüzölçümü	504.782 km ²
Başkent	Madrid
Başlıca Şehirleri	Barselona, Valencia, Sevilla, Zaragoza, Malaga
Yönetim Şekli	Parlamente demokrasiye dayalı monarşi
Devlet Başkanı	Kral VI. Felipe
Para Birimi	Avro (€)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: AB, BM ve bağlı kuruluşları, NATO, Avrupa Konseyi, OECD, AGİT, Akdeniz İçin Birlik (AİB), İber-Amerika Devletleri Örgütü (OEI)

Coğrafi Konum

Yüzölçümü 504.782 km² olan İspanya, Avrupa Birliği'nin ve Batı Avrupa'nın Fransa'dan sonra en büyük ikinci ülkesi olarak Avrupa kıtasının güneybatısında bulunan İber Yarımadası'nda yer almaktadır. Bu yarımadanın dışında Akdeniz'deki Balear Adaları, Afrika'nın kuzeyindeki Ceuta ve Melilla şehirleri ve Atlantik Okyanusu'ndaki Kanarya Adaları da İspanya ulusal sınırları içindedir. İspanya batıda yine İber Yarımadası'nda bulunan Portekiz, kuzeyde Fransa ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur.

Ülkenin başlıca şehirleri, başkent Madrid, Barselona, Valensiya, Sevilla, Zaragoza ve Malaga'dır.

Ülke topraklarının % 59,54'ü doğal alan, % 36,47'si tarımsal alanlardan oluşmaktadır.

Batı Avrupa'nın neredeyse en geniş topraklarına ve en az nüfus yoğunluğuna sahip ülkesi olan İspanya'da iklim ve coğrafya oldukça değişken bir yapı sergilemektedir. Deniz seviyesinden 610 metre yüksekte olan Meseta Platosu, gerek çorak toprakları gerekse kötü iklim koşullarından dolayı Avrupa'nın en verimsiz alanlarından biridir. Bununla beraber, başkent Madrid ekonomik olmaktan çok politik nedenlerle bu platonun merkezine kurulmuştur. Ülke nüfusu ve ekonomik faaliyetler çoğunlukla ülkenin sahil bölgelerinde ve ülkeyi kesen iki önemli nehrin etrafındaki vadilerde yoğunlaşmıştır. Bu nehirler kuzeyde Ebro ve güneyde Guadalquivir nehirleridir. Ebro nehri, Akdeniz'e dökülürken, denizciliğe elverişli tek nehir olan Guadalquivir, Sevilla şehrinden geçer.

Avrupa'da İsviçre'den sonra ikinci en dağlık ülke olan İspanya'da, plato ve yüksek ovaları çevreleyen dağların batı kesimleri hariç, yarımadanın beşte ikisinden fazlasını sıradağlar kuşatır. Ülkenin kuzeybatı bölgesinde Kuzey Atlantik etkisiyle yağışlar bol ve iklim ılımandır. Akdeniz sahillerinde ise kışlar ılık ve yağışsız, yazlar sıcak geçer. Kuzey doğu sahillerinde yaz yağışları yeterli düzeydeyken güney doğu sahillerinde yağışların yetersizliği özellikle meyve üretiminin yoğun olduğu bu bölgede sulama sistemlerine başvurulmasını gerektirmektedir. Guadalquivir nehrinin geniş tarım alanları sağladığı güney İspanya'da da yağışların az olmasından dolayı sık sık kuraklıklar yaşanmaktadır. Ülkenin iç kısımlarında ve 1.200 metreyi aşan dağlık kesimlerde kara iklimi yaşanır. Diğer taraftan, Kanarya Adaları'nda tropikal bir iklim hakimdir.

Siyasi ve İdari Yapı

İspanya'nın yönetim şekli parlamenter demokrasiye dayalı monarşidir. Devlet başkanı Kral Felipe VI.'dır. Önceki Kral I. Juan Carlos, Haziran 2014'te tahttan feragat ettiğini açıklamış ve yerine oğlu VI. Felipe geçmiştir. Kral'ın yetkileri büyük ölçüde semboliktir. Esas yetki Kral'ın atadığı Hükümete aittir. Ancak, Kral, yasama organını feshetme ve Anayasa'da belirtilen koşullarda halkoyuna başvurma yetkisine sahiptir.

Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de los Diputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (Cortes Generales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir.

İki kamaralı İspanya Meclisi, 350 seçilmiş milletvekili (Kongre/alt kanat) ve 266 senatörden (Senato/üst kanat - 208'i doğrudan seçilmiş, 58'i bölgesel temsilci olarak atanmış) oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

General Franco'nun, 1975 yılındaki ölümüne kadar süren diktatörlüğünün ardından İspanya'nın ilk demokratik seçimleri Haziran 1977'de gerçekleştirilmiştir. Ülkede en son genel seçimler 23 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Seçimler neticesinde hiçbir siyasi parti net çoğunluk elde edememiştir. 2023 yılı Kasım ayında merkez sol İspanyol Sosyalist İşçi Partisi (PSOE) lideri Pedro Sánchez parlamento salt çoğunluğu tarafından başbakanlığa yeniden seçilmiştir. Ülkede bir sonraki genel seçimlerin 2027 yılı ortasında gerçekleştirileceği öngörülmektedir.

Ülke; kentler, eyaletler ve özerk bölgelere ayrılmıştır. İspanya'da idari açıdan 17 özerk bölge (Endülüs, Aragon, Asturya, Kastilya-La Mancha, Valensiya, Extremadura, Galiçya, Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Balear Adaları, Bask Ülkesi, Kanarya Adaları, Kantabriya, Kastilya ve Leon ve Katalunya) ile Kuzey Afrika kıyısında 2 özerk şehir (Ceuta ve Melilla) bulunmaktadır. Yedi özerk bölgenin her biri (Asturias, Balearic Adaları, Cantabria, La Rioja, Madrid, Murcia, ve Navarre) aynı zamanda bir ildir. Her özerk bölge kendi yasalarını uygular. Devlet bunları tanımının yanı sıra kendi yasal düzenlemesinin bir parçası olarak korumaktadır.

Nüfus ve İstihdam

IMF verilerine göre 2024 yılında 48,38 milyon kişi ile dünyada 31. sırada yer alan İspanya nüfusunun 2029 yılında 50,76 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

İspanya Ulusal İstatistik Ofisi (INE-<https://ine.es/en>) tahminlerine göre ülke nüfusu 2024 yılının ikinci çeyreğinde 67.367 kişi artarak 1 Temmuz 2024 itibarı 48.797.875 olmuştur. Yabancı nüfus ikinci çeyrekte 45.128 artarak 6.632.064 olmuştur. Aynı dönemde İspanya vatandaşlarının nüfusu 22.239 azalmıştır. Ülkeye yönelik göçler, nüfus artışına en fazla katkıyı sağlamakta ve İspanya'nın nüfus profilini hızla değiştirmektedir. Ülkeye göç, en fazla Kolombiya, Fas ve Venezuela'dan gerçekleşmiştir.

Nüfusun %60,8'i 20-64 yaş aralığında olup, yarıdan fazlası erkektir. Beklenen yaşam süresi 2021 yılında ortalama 83,07'dir.

Nüfus ülke içinde eşit olmayan bir şekilde dağılırarak, büyük şehirlerde ve kıyı şeridinde yoğunlaşmıştır. Nüfusun %80'i kentsel alanlarda yaşamaktadır. Başlıca kentler başkent Madrid,

Barselona ve Valensiya'dır. En kalabalık bölge 8,5 milyon nüfus ile Endülüs bölgesidir. Endülüs bölgesini, 7,71 milyon nüfus ile Katalunya bölgesi, 6,83 milyon nüfus ile Madrid bölgesi, 5,1 milyon nüfus ile Valensiya bölgesi takip etmektedir.

İspanya, Batı Avrupa'nın en geniş arazili ve en düşük nüfus yoğunluğuna sahip ülkelerinden biridir. Nüfusun dağılımı, ülkedeki ekonomik ve siyasi dengeleri belirlemede önemli rol oynamaktadır.

6-16 yaşları arasındaki çocuklar için eğitim zorunludur. Üniversite öğrencilerinin sayısı ise sürekli artış göstermektedir. Ülkede toplam 73 üniversite bulunmakta olup, bunların 23 tanesi özeldir. Öğrencilerin %90'ı devlet üniversitelerine devam etmektedir.

Ülke nüfusunun %75,2'si Katolik'tir. Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalunya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

İspanya'da yapısal olarak yüksek işsizlik söz konusudur. 2008-2013 ekonomik krizi nedeni ile ülkedeki işsizlik 2013 yılında %27'lere kadar yükselmiştir. Ancak, INE verilerine göre 2024 yılının ikinci çeyreği itibarı ile ülkede işsizlik oranı %11,27'ye gerilemiştir. Aynı dönemde işsizlik kadınlarda %12,61, erkeklerde %10'dur. Ülkede toplam işsiz sayısı 2.755.300'dür. 2024 yılının ikinci çeyreğinde 25 yaş altı işsizlik oranı %26,58, 25-54 yaş arası işsizlik oranı %10,11'dir.

IMF'ye göre ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2024 yılında %11,6 olacağı ve İspanya'nın işsizliğin yüksek olduğu ülkeler arasında 9. sırayı alacağı tahmin edilmektedir.

Çalışan nüfus 2024 yılı ikinci çeyreği itibarı ile 21.684.700'dür. Çalışan nüfus, önceki çeyreğe kıyasla 434.700 kişi artmıştır.

Doğal Kaynaklar

İklim ve fiziksel özellikleri Akdeniz kıyılarında ve adalarda dinamik bir turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ülke topraklarının yaklaşık %10'u verimli, %45'i orta verimlilikte, %35'i düşük verimlilikte ve verimsiz, %10'u kayalıktır. Yağışların az ve düzensiz olduğu Akdeniz kıyılarında kullanılan yoğun tarım tekniklerinin de etkisi ile toprak erozyonu ülkenin en önemli çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Ülke topraklarının %30'u ekilebilir alan, % 8'i daimi ekilen alan, %13'ü çayır ve mera ve %33'ü de ormanlarla kaplıdır.

İspanya önemli petrol ve gaz kaynaklarına sahip olmamakla birlikte Batı Avrupa'nın mineral doğal kaynaklar açısından en zengin ülkesi konumundadır. Demir-dışı ve kıymetli metal üretiminde Avrupa'nın en önemli üreticisidir. 100'e yakın mineral ve maden rezervinin bulunduğu İspanya bunlardan 18'inde önemli miktarda üretim yapmaktadır. Bu metal ve mineraller; bakır, altın, demir, kurşun, çinko, alüminyum, magnezyum, civa, potasyum, flor, bentonit, kükürt, deniz ve kaya tuzu, kalay, kireçtaşı, tungsten ve kuvarsdır. Ülkenin kömür madenleri ve demir cevheri yatakları kuzeyde (Asturya, Kantabriya ve Bask), önemli civa rezervleri güneybatıda Almaden yakınlarında ve bakır ve kurşun yatakları da Endülüs'te bulunmaktadır. Asturya'daki altın madeni Avrupa'daki en büyük altın madenlerinden biridir. İspanya aynı zamanda granit ve mermerde dünyanın önde gelen üretici ve ihracatçılarından biridir.

İspanya, petrol ve doğal gaz ihtiyacının %99'u ve kömür ihtiyacının %70'i için ithalata bağımlı bir ülkedir.

İspanya, yenilenebilir enerji alanında dünyanın da önde gelen ülkelerinden biridir. Elektrik ihtiyacının %74'ünün yenilenebilir enerjiden karşılanması ve nihai enerji tüketiminin %35'inin alternatif kaynaklardan garanti edilmesi 2030 yılı hedefidir. 2050 yılı itibarı ile de %100 yenilenebilir enerjiye geçiş hedeflenmektedir. İspanya, Ajanda 2030 ve Paris Anlaşması çerçevesinde sera gazı emisyonunu %90 düşürmeyi taahhüt etmektedir.

Doğal kaynaklar "Regalia İlkesi" düzenlemesi çerçevesinde devletindir. 21 Temmuz 1973 tarihli Madencilik kanunu ve 7 Kasım 1998 tarihli "Hidrokarbon Kanunu" mineral endüstrisini düzenlemektedir. Sanayi Ticaret ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan Enerji Politikası ve Madencilik Genel Müdürlüğü söz konusu kanunları uygulamaktadır. İspanya Madencilik ve Jeoloji Enstitüsü başlıca madencilik kuruluşlarından biridir. 2002 ve 2004 yıllarında sektördeki devlet ve özel sektör monopollerinin aşamalı olarak kaldırılması ve liberalleşme yönünde önemli düzenlemeler yapılmıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1.447,6	1.620,6	1.731,5	1.827,6	1.913,2	1.986,3	2.064,1	2.145,9
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	6,2	2,7	2,9	2,1	1,8	1,6	1,6	1,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	30.403	33.896	35.789	37.362	38.707	39.792	40.984	42.274
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	8,3	3,4	2,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	0,4	2,7	3,4	3,2	3,0	2,8	2,5	2,2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	13,0	12,2	11,6	11,2	11,1	11,0	11,0	11,0
Nüfus (milyon)	47,62	47,81	48,38	48,92	49,43	49,92	50,36	50,76
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	109,4	105	102,3	100,7	99,6	99,1	98,0	97,1

Kaynak: IMF-Ekim 2024

*: Tahmin

İspanya, yüksek gelirli ve gelişmiş ülke kategorisinde bir ülkedir. Ülke, avro bölgesinde Almanya, Fransa ve İtalya'dan sonra dördüncü büyük ekonomidir.

IMF verilerine göre İspanya 2024 yılı itibarı ile tahmini olarak 1,73 trilyon dolarlık GSYİH'sı ve 48,4 milyonluk nüfusu ile 196 ülke arasında dünyanın 15. büyük ekonomisidir.

İspanya, 2024 yılında cari fiyatlara göre 35.789 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 34. sırada yer almaktadır.

İspanyol ekonomisi 2008 yılının ikinci yarısında resesyona girmiş, 2013'ün üçüncü çeyreğinde resesyona sona ermiştir. 2011-2013 döneminde hükümet tarafından alınan bütçe açığının azaltılması, işgücü yasası, kamu hizmetleri ve finansal sektör reformuna yönelik önlemler sonrasında İspanya diğer Avrupa ülkelerine kıyasla çok daha rekabetçi hale gelmiştir. İhracatta ve turizm gelirlerinde rekor seviyelere ulaşılması ve yanı sıra canlanan iç tüketim İspanya ekonomisinin yeniden olumlu bir görünüme kavuşmasını sağlamıştır.

Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisi üzerinde çok olumsuz etkileri olmuştur. IMF'ye göre ülke GSYİH'sı 2020 yılında yaklaşık %11 daralmıştır. Ülke, 2020 yılında Avrupa'daki en kötü resesyona yaşamıştır. 2021 yılında yeniden toparlanma etkisi ile GSYİH %6,4 oranında büyümüştür. 2022 yılında ekonomik büyüme artan turizm faaliyetleri, mali yardımlar ve AB kurtarma fonlarının ekonomik faaliyetleri canlandırması sayesinde %6,2 olmuştur.

İspanyol ekonomisinin enflasyonist baskıların ve finansal koşulların hafiflemesi, istikrarlı istihdam ve reel ücret artışları ile canlanan turizm sektörünün desteğiyle 2025 yılında avro bölgesinde en güçlü büyümeyi kaydeden ekonomilerden biri olması beklenmektedir. 2024

yılında sabit fiyatlara göre %2,9 oranında artması beklenen GSYİH'nın, 2025 yılında %2,1 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

2024 yılında %2,8 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2025 yılında %1,9 olacağı tahmin edilmektedir. Enerji ve emtia fiyatlarındaki düşüş paralelinde enflasyonda düşüş öngörülmektedir. Ancak arz yönlü enflasyonist baskının yeniden canlanması, nominal ücretlerde beklenenden daha güçlü büyüme olasılığı gibi sebeplerle İspanya ve diğer avro bölgesi ekonomilerinde çekirdek enflasyonun düşmekte direnç gösterme riski bulunmaktadır.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmet sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır.

Turizm geleneksel olarak ülkenin en önemli sektörlerinden biridir. Turizm sektörünün GSYİH'ya katkısı %12,8 ve istihdama katkısı %13,3'tür. Sektör, 2023 yılında %18,2 büyümüştür. İspanya, dünyada Fransa'dan sonra en fazla ziyaret edilen ikinci ülkedir. İspanya'yı ABD ve İtalya takip etmektedir. Ülke, her yıl 85 milyonun üzerinde ziyaretçi tarafından ziyaret edilmektedir.

GSYİH'nın yaklaşık %22'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır. Katalunya, Madrid, Endülüs, Valensiya en çok sanayileşmiş bölgelerdir.

Otomotiv sektörü lokomotif sektördür. Avrupa'daki ikinci büyük, dünyadaki 8. büyük otomotiv üreticisidir. GSYİH'nın yaklaşık %10'unu, ihracatın yaklaşık %18'ini otomotiv ana ve yan sanayi oluşturmaktadır. Toplam istihdamın yaklaşık %9'unu otomotiv sektörü karşılamaktadır. Ülkede 9 çok uluslu şirketin 17 fabrikası bulunmaktadır.

Havacılık sanayi diğer bir önemli sektördür. Dünyadaki ticari hava taşıtlarının yarısı İspanyol teknolojisi kullanmaktadır. Havacılık sanayi, GSYİH'nın yaklaşık %1,3'ünü oluşturmaktadır. 2022 yılında 12,34 milyar avro ciro gerçekleştiren sektör, 51.000 kişiyi istihdam etmektedir. İspanya, Aernnova, Aciturri, Héroux-Devtek ve ITP gibi büyük OEM (Airbus) ve Tier-1 şirketlerinin varlığı nedeniyle bir uçağın tüm tasarım ve üretim döngüsünü kapsayabilen birkaç ülkeden biridir.

İspanya, yenilenebilir enerjide dünyada ilk sıradadır. Sektör, gelecekte teşviklerle daha da ilerleyecektir. Rüzgar enerjisinde de ileridir. ABD'de yatırımları bulunmaktadır. İspanya, 2050 yılına kadar karbon emisyonunu azaltmayı hedeflemektedir. Sera gazı emisyonlarının 1990 yılı seviyesinin en az %20'sine çekilmesi, elektrik ihtiyacının %74'ünün yenilenebilir enerjiden karşılanması, nihai enerji tüketiminin %35'inin alternatif kaynaklardan garanti edilmesi ve enerji verimliliğinin %35 oranında artırılması 2030 yılı (Faz-1) hedefidir. 2050 yılı (Faz-2) itibarı ile de %100 yenilenebilir enerjiye geçiş hedeflenmektedir. İspanya, Ajanda 2030 ve Paris Anlaşması çerçevesinde sera gazı emisyonunu %90 düşürmeyi taahhüt etmektedir.

Kimya sanayi, 2023 itibarı ile GSYİH'nın %6,1'ini karşılamaktadır. Plastik, eczacılık ürünleri, temizlik malzemeleri ve boyalar önde gelmektedir. İspanyol kimya sanayi üretiminin %72,4'ü ihraç edilmektedir.

Tarım ve gıda işleme sektörü 160 milyar avroluk geliri ve yaklaşık 500.000 kişiye sağladığı istihdam ile ülkenin en önemli üretim faaliyetini yürütmektedir. İspanya, dünyadaki onuncu, Avrupa'daki dördüncü tarım üreticisidir.

Tarım ve gıda işleme sektörü sürekli üretim fazlası vermesi sayesinde ülkenin toplam ihracatının %20'sini karşılamaktadır. Ülke, Avrupa'daki dördüncü ve dünyadaki yedinci tarım ve gıda ürünleri ihracatçısıdır. Topraklarını organik tarıma tahsis eden Avrupa'daki ve dünyadaki lider ülkelerden biri olan İspanya aynı zamanda zeytin ve zeytinyağı, narenciye ürünleri ve yaşı sebze üretiminde de bir liderdir.

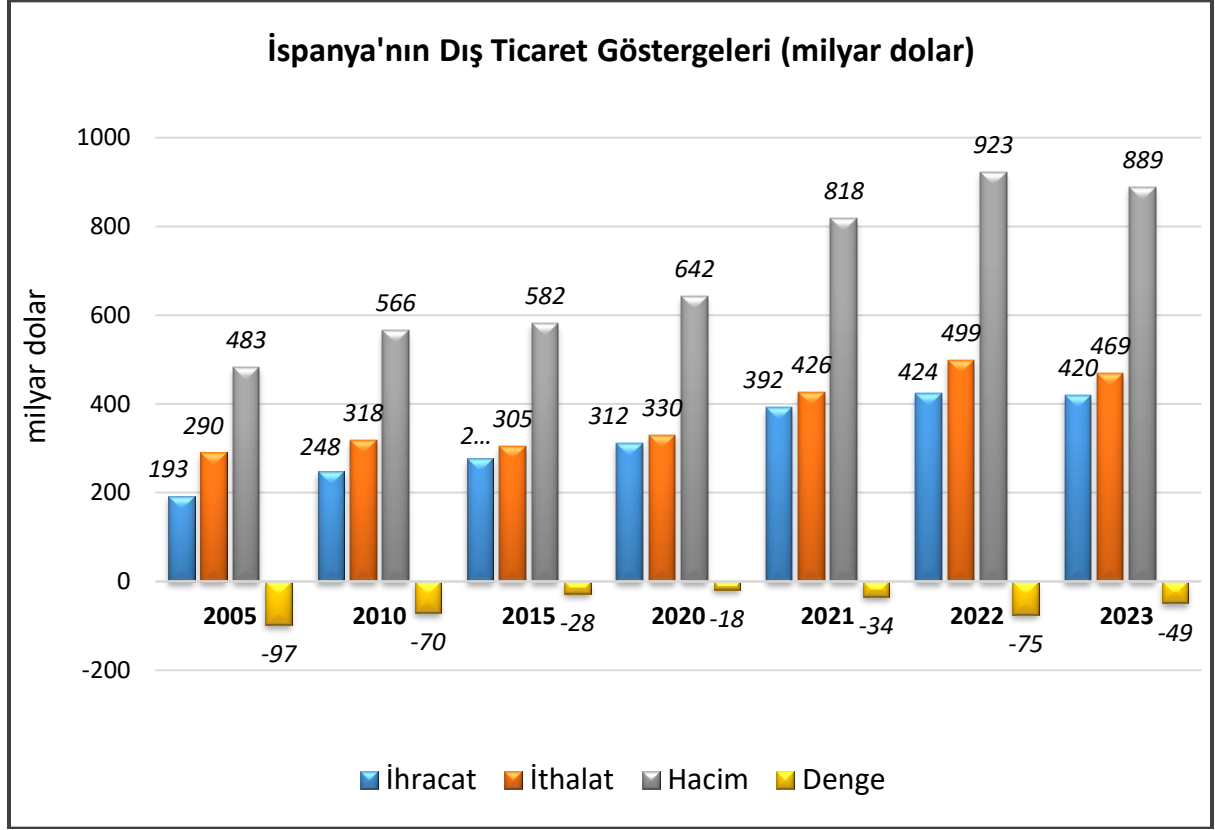
Tarım ve gıda sanayi GSYİH'nın %2,4'ünü oluşturmaktadır. İspanya, Avrupa'da Fransa'dan sonra en fazla tarım arazisine sahip olan ülkedir. Ülke topraklarının %13,3'ü tarım arazisidir. Ülke, çiftlik sayısı bakımından da Avrupa'da dördüncüdür. Organik tarım giderek artan bir role sahiptir. Eurostat verilerine göre İspanya organik tarımda kullanılan arazi büyüklüğü bakımından 2,6 milyon hektar ile Avrupa'da Fransa'nın (2,9 milyon hektar) ardından ikinci sırada gelmekte olup, dünyada ise altıncı sıradadır. Endülüs, Kastilya La Mancha ve Katalunya ülkenin en fazla organik çiftlik bulunan bölgeleridir. İspanya'da organik ürün tüketimi artmaktadır. Organik ürünlerin pazar değerinin 3 milyar avroya ulaştığı tahmin edilmektedir.

Müteahhitlik hizmetleri de çok önemli bir sektördür. Altyapı sektöründe dünyada birinci sıradadır. Türkiye ile İspanya inşaat alanında birbirine rakip ülkelerdir. Ancak bu rekabet dünyanın farklı bölgelerindedir. İspanya Latin Amerika bölgesinde rekabet üstünlüğüne sahiptir. Bu nedenle bölgesel işbirliği imkanları mümkündür.

İspanya'nın konumu gereği lojistik de önde gelen sektörlerden birisidir. Avrupa, Kuzey Afrika ve Latin Amerika pazarına erişim imkanı sağlamaktadır. Ülkede 46 liman vardır. En önemli konteyner limanları Valencia, Algeciras ve Barselona'dır. İspanya, hızlı tren taşımacılığında ön sıralardadır. Taşımacılık sektörü, GSYİH'nın %4,4'ünü karşılamaktadır. Bu rakam, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin yürüttüğü lojistik nitelikteki faaliyetler de eklendiğinde %10'a kadar yükselmektedir. Sektörün yıllık cirosu yaklaşık 149 milyon avrodur. Akdeniz koridoru, Avrupa'nın kuzey Afrika'ya açılımı açısından önemlidir ve İspanyol deniz limanlarını bir demiryolu koridoru ile kuzey Afrika'ya bağlamaktadır. AB GSYİH'nın %12'sine katkı sağlayan Atlantik koridoru, İber yarımadası ile Fransa ve Almanya'yı bağlamaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

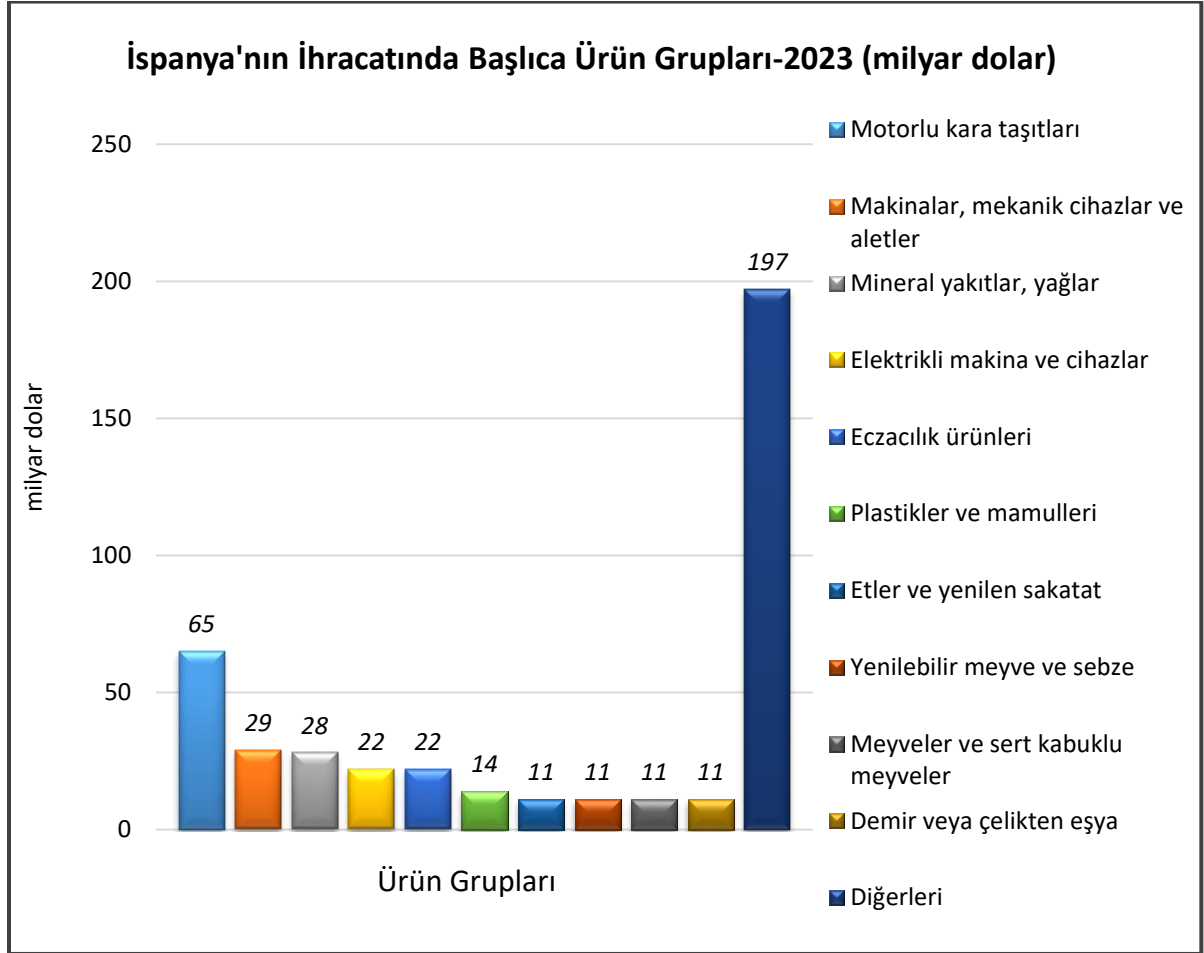
2023 yılında ülkenin ihracatı 420 milyar dolar (önceki yıla kıyasla %1 azalış), ithalatı 469 milyar dolar (önceki yıla kıyasla %6 azalış) olmuştur. İspanya, dünya ihracatında %1,8 pay ile 19., dünya ithalatında %2 pay ile 15. sıradadır. Dış ticaretinde 2023 yılında 49 milyar dolarlık açık bulunmaktadır.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mineral yakıtlar, yağlar, elektrikli makine ve cihazlar, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, etler ve yenilen sakatat, yenilebilir meyve ve sebze, meyveler ve sert kabuklu meyveler, demir veya çelikten eşyadır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla mineral yakıtlar, yağlar, motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, organik kimyasallar, demir ve çelik, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarıdır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

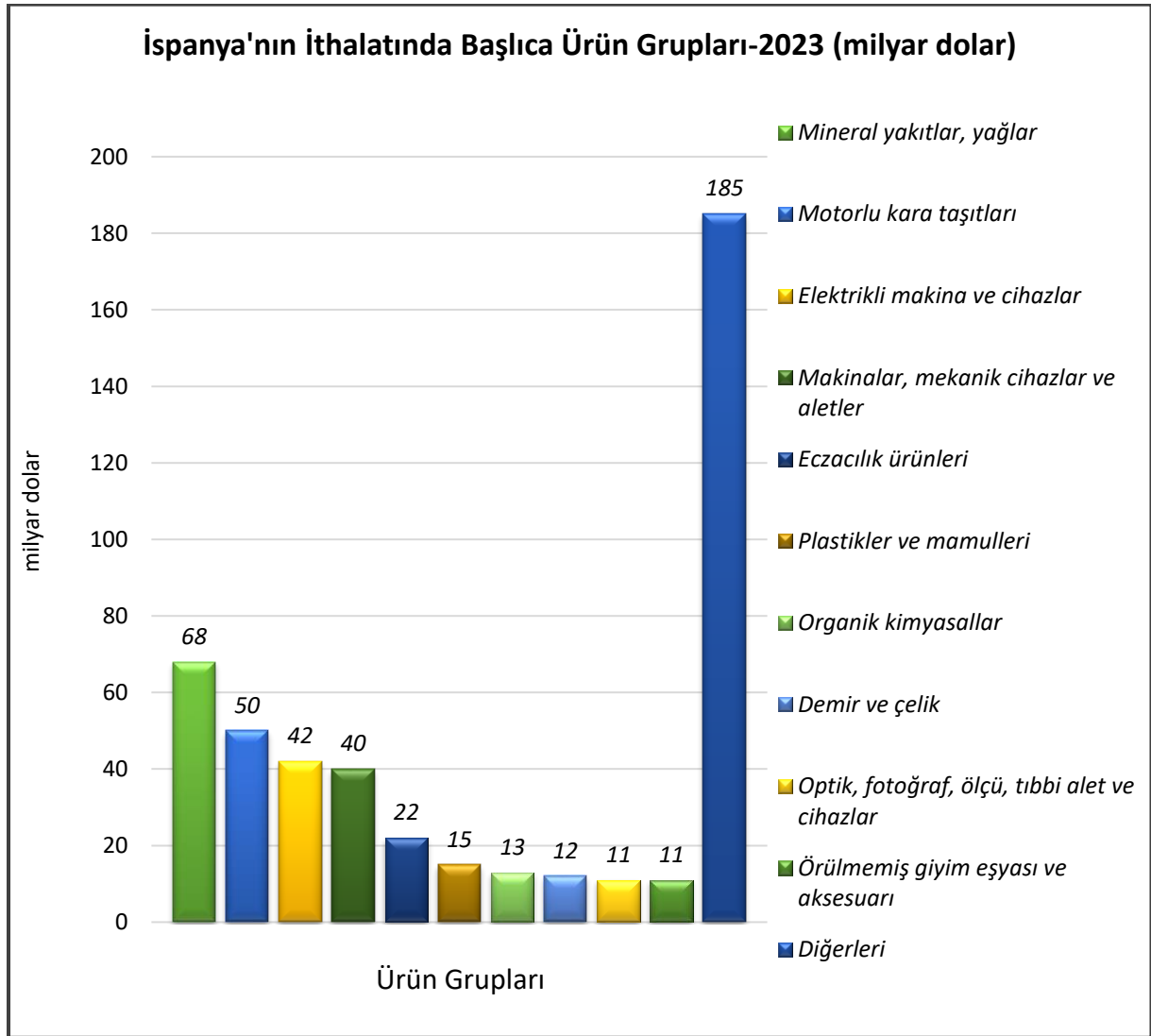
İhracat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

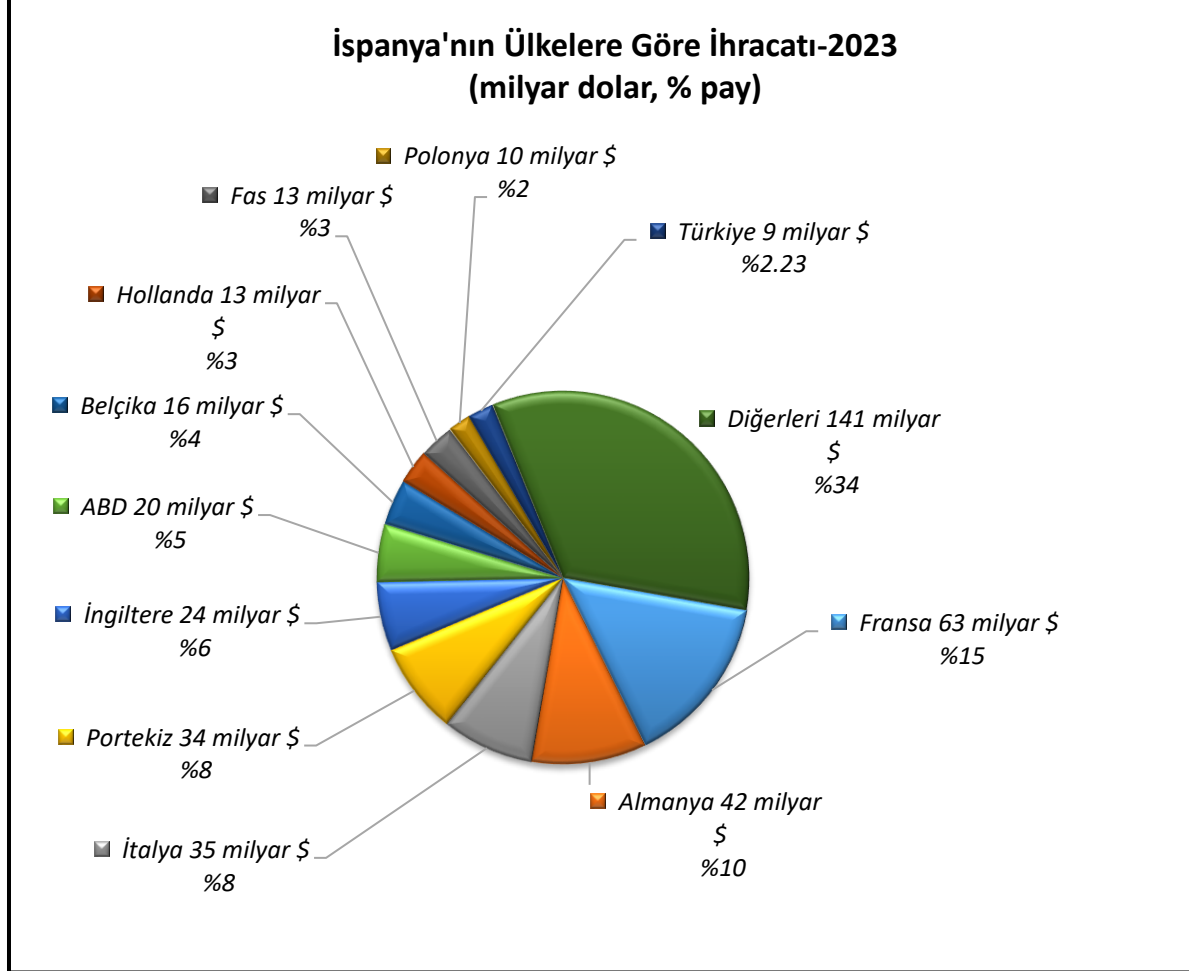

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

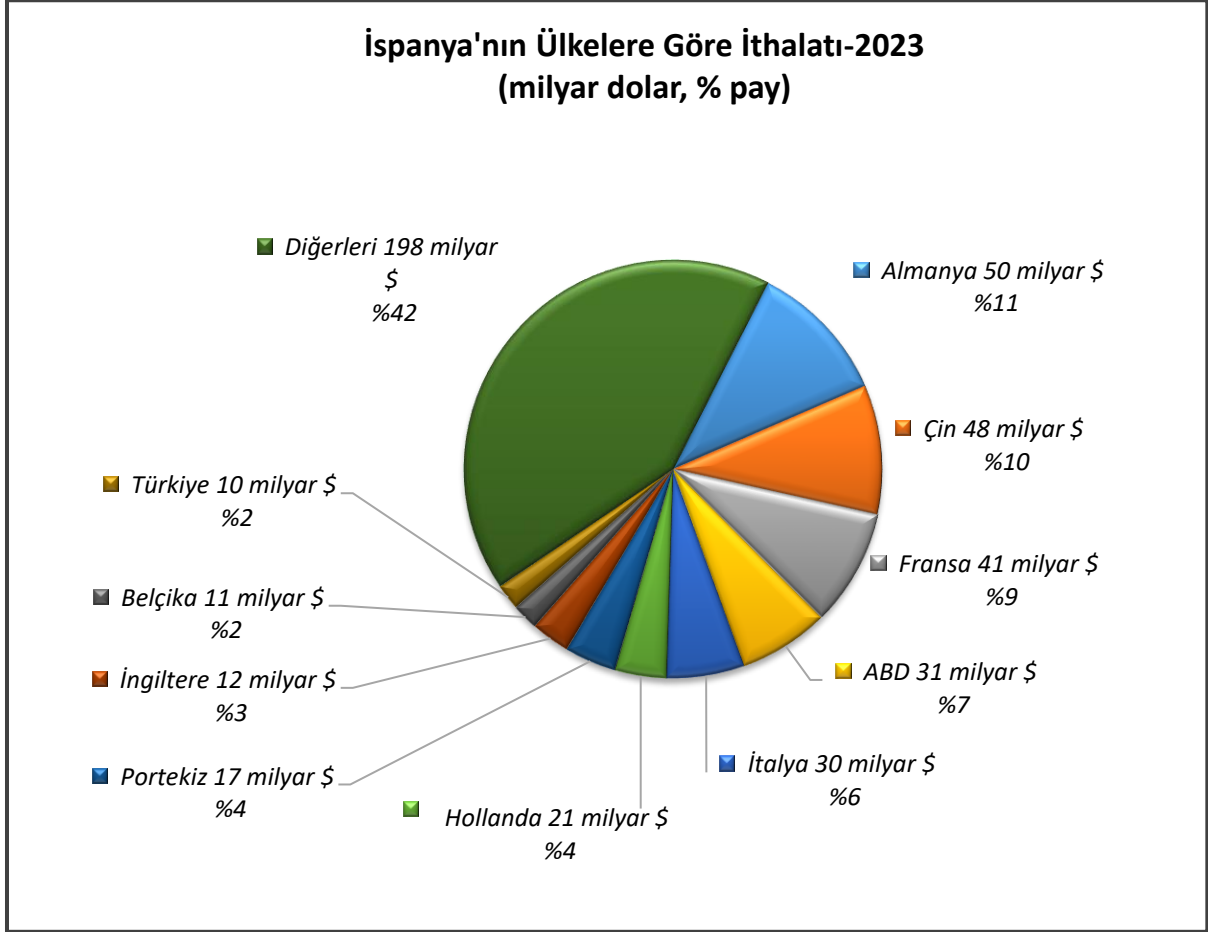
İhracat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İspanya'da yabancı yatırımlar, geçen 25 sene içerisinde İspanyol ekonomisinin modernleşmesinde büyük rol oynamıştır.

UNCTAD verilerine göre, İspanya, 2023 yılında 36 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 11. sıradadır. 2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 119 milyar dolar olan İspanya, 2023 yılında 897 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 15. sıradadır.

Diğer taraftan, İspanya'nın yurtdışında yaptığı yatırımların artmasına bağlı olarak son yıllarda ülkeden sermaye çıkışında ciddi bir artış görülmektedir. Bunun büyük kısmını, Latin Amerika ülkelerine yapılan yatırımlar oluşturmaktadır. İspanya'nın bu ülkelere yaptığı yatırımlar rekor bir düzeye ulaşmıştır. İspanyol yatırımlarının yöneldiği ikinci büyük hedef OECD ülkeleridir. Özellikle Birleşik Krallık ve ABD, İspanyol yatırımlarının yöneldiği en önemli ülkelerin başında gelmektedir.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

İspanya'da yabancı yatırımlar üzerinde herhangi bir kontrol mekanizması bulunmamaktadır. İlgili yatırım, Bakanlar Kurulu'nun ön iznine tabi olan vergi cenneti ülkeler menşeli veya ulusal güvenlik faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olan bir yatırım veyahut da AB üyesi olmayan ülkelerin diplomatik temsilcilikleri için gayrimenkul yatırımı olmadığı müddetçe yatırım bildirimini yatırımın gerçekleşmesinden sonra yapılmaktadır.

Faydalı olabilecek web siteleri:

<http://www.cnmv.es> –The National Securities Market Commission (CNMV)

<https://comercio.qob.es/en-us/Paginas/Index.aspx> - Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı

<https://www.bde.es/bde/en/> - İspanya Merkez Bankası

İspanya'daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

İspanya'da hem ana kara üzerinde hem de adalarda bir çok serbest bölge faaliyet göstermektedir. En büyük serbest bölgeler Barselona, Cadiz, Kanarya Adaları ve Vigo'da bulunmaktadır. İspanyol gümrük mevzuatı firmaların kendi serbest ticaret alanları olmasına imkan tanımaktadır. Gümrük vergileri sadece üretilen veya bölgeye getirilen malların İspanya'ya tüketim amacıyla ithal edilmesi halinde geçerli olmaktadır. Bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, İspanyol iş kanunlarına bağlıdır.

Şirket Birleşmeleri ve Marka Satın Almalar

Şirket birleşmeleri ve satın almalar hakkında detaylı bilgiye ulaşılabilir kaynaklar aşağıda verilmektedir:

- <http://www.investinspain.org> (ICEX)

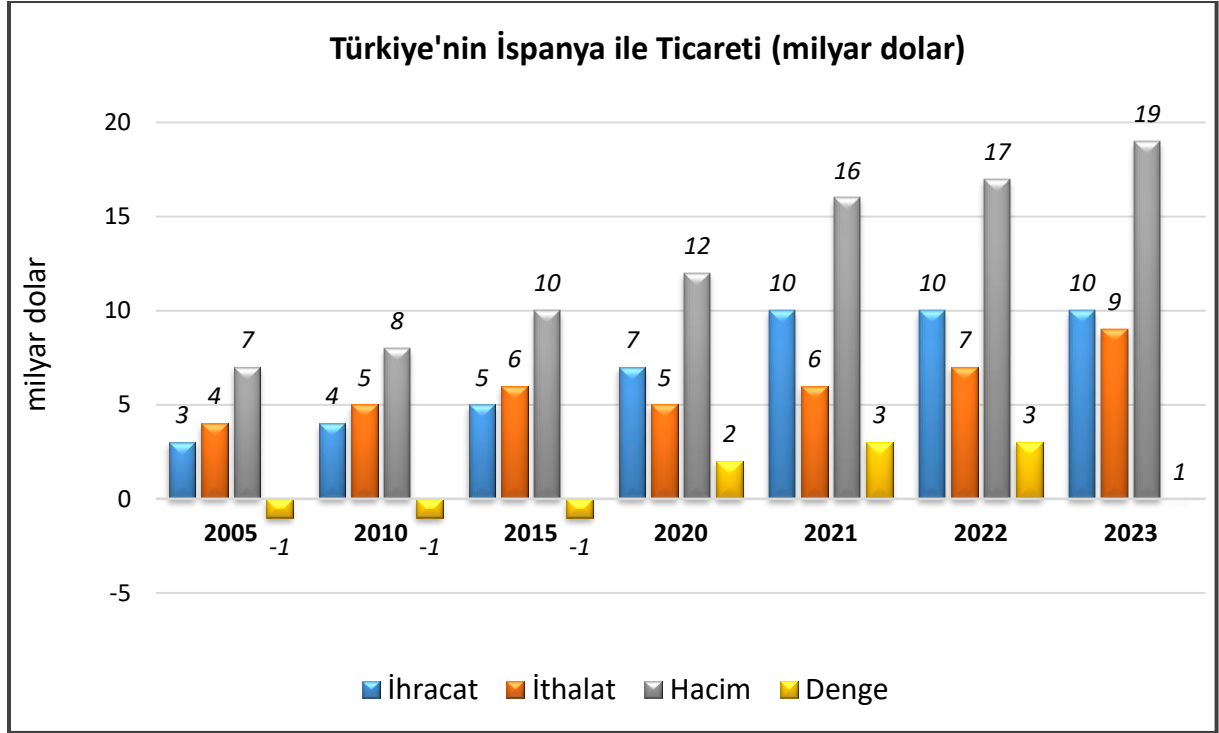
- https://www.ico.es/en/web/ico_en/home (Instituto de Crédito Oficial-ICO (Kamu finansman ajansı gibi faaliyet gösteren bir devlet bankası olup, özel statüsü bulunmaktadır.)

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Türkiye'nin 1980'li yıllarda içine girdiği ekonomik liberalizasyon döneminde genel olarak gelişen dış ticarete paralel olarak Türkiye-İspanya ikili ticareti de artış göstermiş, 1996 yılında yürürlüğe giren Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasıyla ikili ilişkiler daha da gelişmiştir. 1999 senesinde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması, Akdeniz'in zit köşesinde yerleşik bulunan bu iki ülkenin yakınlaşmasına yardımcı olmuştur.

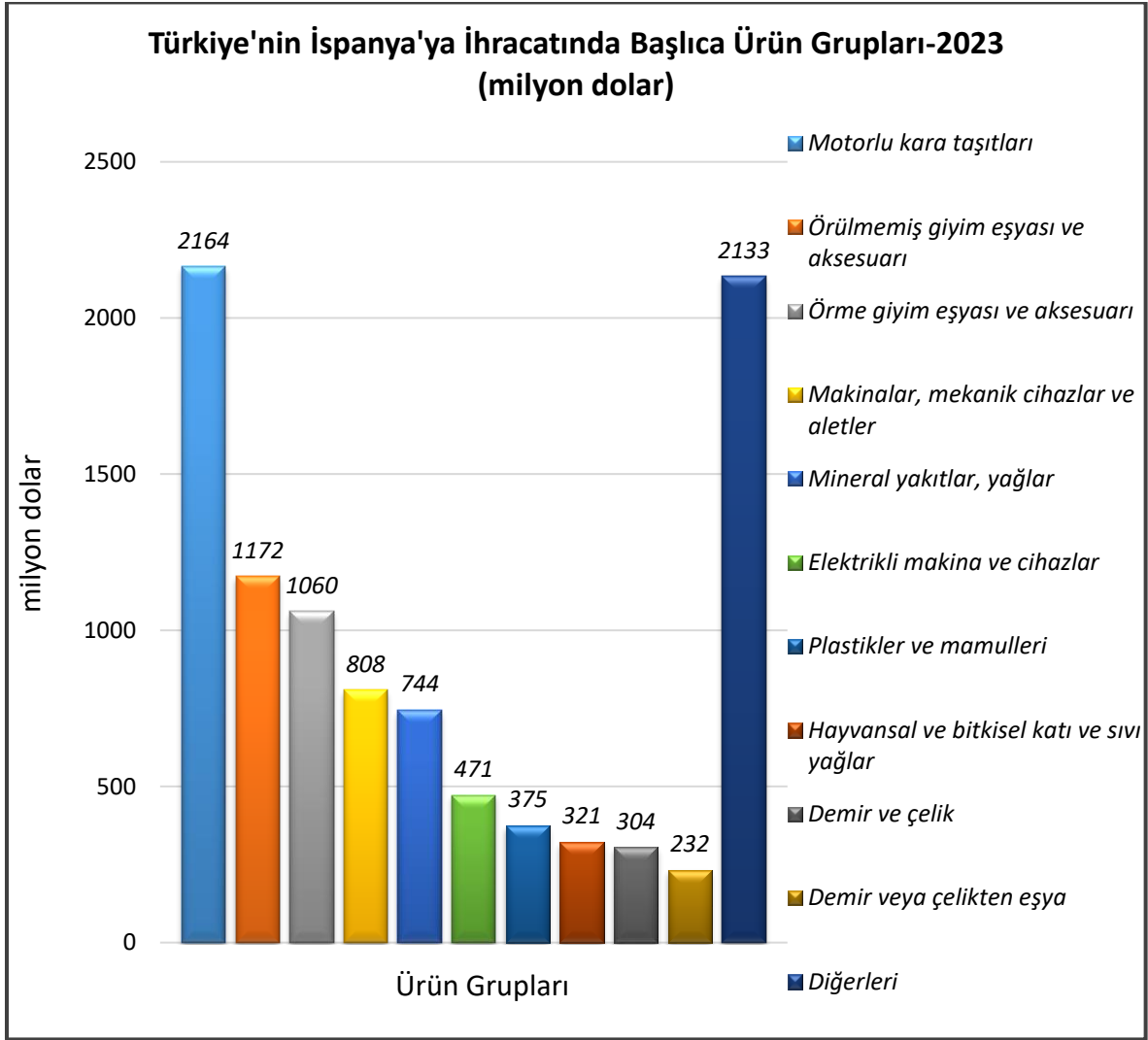
Türkiye-İspanya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

2023 yılında Türkiye'nin İspanya'ya ihracatı bir önceki yıla göre %1,4 artarak 9,8 milyar dolar olmuştur. 2023 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %3,8 olup 8. sıradadır. 2023 yılında Türkiye'nin İspanya'dan ithalatı bir önceki yıla göre %35,4 artarak 9,5 milyara ulaşmıştır. 2023 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %2,62 olup 10. sıradadır.

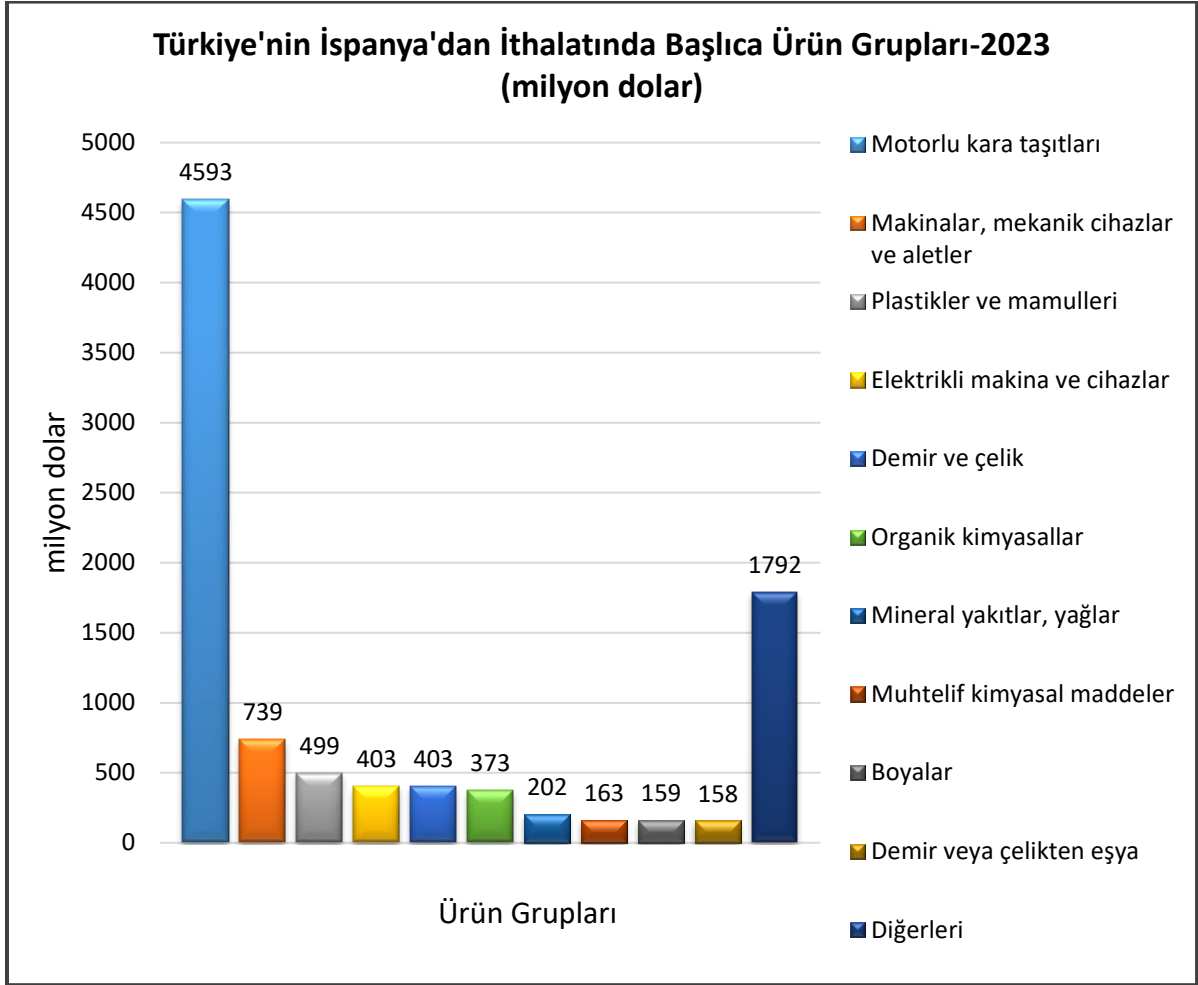
Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre 2023 yılı itibarıyla yurtdışından Türkiye'ye gelen 182 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırım stokunda, İspanya 18 milyar dolar ve %10 pay ile 3. sıradadır.

Türkiye'nin 2023 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 58 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, İspanya 173 milyon dolar ile 33. sıradadır.

EKLER:**EK-1: İspanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			391 558 519	424 286 055	420 169 591	100,0	-1,0
1.	8703	Otomobiller	33 943 702	32 901 492	40 610 683	9,7	23,4
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	15 675 636	23 944 039	18 434 740	4,4	-23,0
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 813 650	10 917 439	12 714 912	3	16,5
4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	10 115 408	10 184 907	11 996 259	2,9	17,8
5.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	5 735 650	4 897 562	7 484 967	1,8	52,8
6.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	8 088 387	15 653 316	7 387 356	1,8	-52,8
7.	0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	6 506 793	5 922 708	6 765 823	1,6	14,2
8.	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 875 172	4 236 355	4 342 943	1	2,5
9.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	4 335 010	4 725 427	3 841 811	0,9	-18,7
10.	0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	4 231 831	3 686 054	3 822 209	0,9	3,7
11.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	763 871	1 630 293	3 809 554	0,9	133,7
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 608 691	2 776 152	3 599 974	0,9	29,7
13.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	4 063 293	4 079 972	3 558 053	0,8	-12,8
14.	3303	Parfümler ve tuvalet suları	2 260 750	2 558 457	3 215 280	0,8	25,7
15.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	3 481 080	3 180 169	3 179 011	0,8	0

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-2: İspanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			426 059 817	499 055 069	469 043 091	100,0	-6,0
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	29 581 126	47 748 563	37 240 838	7,9	-22,0
2.	8703	Otomobiller	15 340 468	17 406 417	23 557 455	5	35,3
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	16 124 708	16 072 637	15 611 161	3,3	-2,9
4.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	11 357 136	27 575 885	14 869 565	3,2	-46,1
5.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11 900 043	13 558 924	14 315 418	3,1	5,6
6.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 949 778	11 788 351	11 530 465	2,5	-2,2
7.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	7 139 647	7 325 888	7 644 474	1,6	4,3
8.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	11 394 998	8 262 606	6 305 221	1,3	-23,7
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 624 075	5 080 600	4 630 910	1	-8,9
10.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 011 967	3 299 846	4 216 763	0,9	27,8
11.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 882 488	4 548 724	4 088 862	0,9	-10,1
12.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	2 226 306	3 196 045	3 665 969	0,8	14,7
13.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	2 007 993	2 344 491	3 543 989	0,8	51,2
14.	8541	Diyodlar, transistörler vb yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	2 000 941	4 314 871	3 364 710	0,7	-22
15.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	2 820 333	3 060 159	3 224 449	0,7	5,4

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-3: İspanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		391 558 519	424 286 055	420 169 591	100,0	-1,0
1.	Fransa	59 692 970	63 131 178	63 199 187	15,0	0,1
2.	Almanya	38 320 461	39 359 539	42 267 936	10,1	7,4
3.	İtalya	31 450 763	33 172 514	34 891 322	8,3	5,2
4.	Portekiz	29 415 993	33 757 082	33 573 982	8,0	-0,5
5.	İngiltere	21 704 474	22 111 481	24 244 335	5,8	9,6
6.	ABD	17 468 710	19 861 077	19 690 852	4,7	-0,9
7.	Belçika	17 037 978	25 147 151	16 122 533	3,8	-35,9
8.	Hollanda	13 530 263	15 766 570	12 949 822	3,1	-17,9
9.	Fas	11 235 684	12 347 119	12 819 542	3,1	3,8
10.	Polonya	8 965 692	8 831 796	9 781 253	2,3	10,8
11.	Türkiye	6 493 877	7 131 108	9 383 037	2,2	31,6
12.	Çin	10 243 474	8 311 934	8 042 715	1,9	-3,2
13.	İsviçre	6 794 129	7 130 091	7 128 442	1,7	0
14.	Meksika	4 871 067	5 466 330	6 024 290	1,4	10,2
15.	Çekya	3 486 226	3 599 183	3 925 283	0,9	9,1

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

EK-4: İspanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		426 059 817	499 055 069	469 043 091	100,0	-6,0
1.	Almanya	45 267 772	45 319 164	49 573 324	10,6	9,4
2.	Çin	41 200 348	52 200 709	47 555 396	10,1	-8,9
3.	Fransa	40 391 225	43 049 829	41 271 451	8,8	-4,1
4.	ABD	20 212 989	35 543 993	30 500 025	6,5	-14,2
5.	İtalya	26 763 621	29 363 114	29 743 039	6,3	1,3
6.	Hollanda	19 757 396	20 520 807	21 025 799	4,5	2,5
7.	Portekiz	16 084 645	17 147 655	17 165 076	3,7	0,1
8.	İngiltere	10 207 783	11 793 717	11 578 463	2,5	-1,8
9.	Belçika	10 996 166	11 325 127	10 568 145	2,3	-6,7
10.	Türkiye	9 847 209	10 487 597	9 847 435	2,1	-6,1
11.	Fas	8 635 052	8 929 050	9 764 063	2,1	9,4
12.	Polonya	7 603 818	8 407 119	9 184 095	2	9,2
13.	Brezilya	5 477 705	9 557 258	8 048 707	1,7	-15,8
14.	Cezayir	5 639 436	7 994 455	6 733 764	1,4	-15,8
15.	Hindistan	4 967 632	5 991 266	6 306 643	1,3	5,3

Kaynak: Trademap (İspanya verileri)

Ek-5: Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			9 627 056	9 650 501	9 783 544	100,0	1,4
1.	8703	Otomobiller	841 501	824 270	1 141 834	11,7	38,5
2.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	920 940	905 611	776 864	7,9	-14,2
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	68 213	435 430	552 280	5,6	26,8
4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	286 519	325 509	359 409	3,7	10,4
5.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	285 912	307 513	327 404	3,3	6,5
6.	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	26 401	111 105	318 690	3,3	186,8
7.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	222 296	183 491	238 261	2,4	29,8
8.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	127 366	185 572	229 940	2,4	23,9
9.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	401 254	336 736	223 586	2,3	-33,6
10.	8701	Traktörler	112 944	152 215	202 636	2,1	33,1
11.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	13 945	49 409	193 739	2	292,1
12.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	199 068	200 875	149 531	1,5	-25,6
13.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	69 729	91 060	144 266	1,5	58,4
14.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	84 512	187 520	132 189	1,4	-29,5
15.	2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler	37 952	34 630	130 655	1,3	277,3

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)

Ek-6: Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 2022- 2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			6 311 613	7 003 994	9 484 026	100,0	35,4
1.	8703	Otomobiller	1 129 422	1 524 068	3 558 516	37,5	133,5
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	248 443	255 562	413 416	4,4	61,8
3.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	166 654	117 208	403 816	4,3	244,5
4.	2902	Siklik hidrokarbonlar	271 194	236 739	203 645	2,1	-14,0
5.	8701	Traktörler	54 174	91 925	192 326	2,0	109,2
6.	7901	İşlenmemiş çinko	327 175	262 972	137 226	1,4	-47,8
7.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	182 130	205 541	134 809	1,4	-34,4
8.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	67 877	141 468	120 336	1,3	-14,9
9.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	73 036	129 268	117 154	1,2	-9,4
10.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	92 551	95 091	113 854	1,2	19,7
11.	8408	Sıkıştırılmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	94 651	117 362	100 240	1,1	-14,6
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	69 420	86 720	92 720	1,0	6,9
13.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	90 920	86 398	88 603	0,9	2,6
14.	7225	Diğer alaşımlı çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm.veya daha fazla)	82 022	71 630	76 765	0,8	7,2
15.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	53 080	48 852	74 494	0,8	52,5

Kaynak: Trademap (Türkiye verileri)